

vendt sig til Formanden — det er nu min Tro — og havde sagt til ham, at han skulde forelægge ham en saadan Ebsformular, og saa Formanden dertil havde svaret: Det føler jeg mig ikke berettiget til, kunde Formanden have overladt dette Spørgsmaal til Thinget og ladet det stemme herover, og jeg vilde se, hvor Mange der vilde have stemt imod det. Alle vilde have stemt for det. Som Sagen nu staar, siger jeg, at hvis der er nogen Skyld og Skandale ved, hvad der er sket, er det ikke den Enkelte, der har Skylden. Jeg tror, at vi Allesammen komme til at bære Skylden mere eller mindre. Men dengang, tror jeg, Sagen skulde have gaaet. Jeg hørte fra forskellige Grupper, navnlig fra det ærede Medlem for Odense Amts 7de Valgkreds (S. Holm) og Viborg Amts 2den Valgkreds (Klein), at de ogsaa udtalte sig meget stærkt imod Eden, saaledes som vi have den. Det var netop den, som ogsaa jeg udtalte mig meget stærkt imod, da Godkjendelsen af Valget gik for sig, idet jeg fandt, at den Dei, man gik, var den uheldigste af alle. Der var aldeles ingen Grund at gaa den Dei, at udsætte det en Dags Tid og saa komme med det Samme og ikke komme med noget Andet. Var man kommen til den ærede Kandidat med en anden Formel — han har erklæret, at han kunde underskrive Ebsformelen, som den var, og hvordan han kunde gjøre det, indlader jeg mig ikke paa, det bliver hans Sag —, har han sagt, at hvis han havde faaet en saadan, hvorved der ikke blev vaft Anstød, vilde han hellere have underskrevet den. Det have vi ikke sørget for, og jeg mener, at Skylden ligger ikke alene hos den ærede Formand, men at Enhver kan faae sin Del deraf. Det, der er Hovedsagen her, er imidlertid Forslaget til Beslutning, og jeg stemmer for det, fordi jeg ser, og ikke kan se Andet, end at denne Sag kan i sin Tid faae en meget stor Næskevne. Der kan komme en Formand i sin Tid under en politisk Krise, under en stor politisk Reaktion, som netop kan sige: Ja, dengang sad der en Venstreformand i Thinget, og han brugte den Fremgangsmaade, hvad jeg bruger, er ikke Andet end hvad jeg har lært af denne Venstreformand, og har han haat Net i dette ene Tilfælde med at udsætte Ebsafleggelsen een Dag, saa kan den ogsaa blive udsat 1, 2, 3 Aar osv. Altsaa, for at denne Sag kunde komme ud af Verden, maa vi se at faae en ny Ebsformular, som Enhver uden Hensyn til Tro eller Vantro kan underskrive, thi det er Grundlovens Mening, at Enhver skal her have Sæde, Huset her er virkelig ikke noget kristeligt Hus, det er der Ingen, der vil paastaa. Huset, Folkethinget, er ikke noget kristeligt Hus (Afskydelse af Stürup). Det vil det ærede Medlem dog vist ikke paastaa. Det ærede Medlem vil dog vist ikke paastaa, at det er et kristeligt Hus, og naar en Mand her, hvis Ord bleve misforstaaede igaar, sagde, at det danske Folke-

thing er et dansk menneskeligt Hus, hvad forstaaer man saa ved rent menneskeligt, det er hedensk. Dersom de Herrer ville laa op i en Ordbog, ville de faae den Oplysning, at rent Menneskeligt er hedensk. Det Christelige er ikke rent Menneskeligt. Jeg hævder altsaa det Udtryk, som blev brugt af denne Mand, og naar vi blot kunne holde det Navn i Tre, at det er et dansk menneskeligt Hus, er det et stort Navn (Afskydelse af Højmark). Det ærede Medlem siger hedensk, ja, hedensk og menneskeligt er det Samme, og dersom det ærede Medlem kjendte Noget til det danske Sprogs Forgreninger, vilde han forstaa det. Det ligger ligesom i Umyndighed, ikke i Andet.

Formanden (Krabbe): Jeg maa anmode det ærede Medlem om at forlade dette Omraade. Spørgsmaalet, om det omhandlede Udtryk kan bruges, er afgjort; en Dokumentation af, hvad det kunde være ensbetydende med, er unyttig. Den Maade, hvorpaa det ærede Medlem sporede det Medlem, som mod Ordenen afbrød ham, var ikke ganske rigtig.

Taug: Ja, jeg kan godt stoppe med det, som jeg har faaet sagt. Enhver vil forstaa, at det er ingen Mistillid til Formanden, naar jeg stemmer for dette Forslag. Det er intet Angreb, og jeg siger, at Ingen har Lov til at svare for mig eller at sige, at det ligger i min Afstemning, naar jeg siger, at det ikke ligger i den. Naar jeg siger, at det ikke ligger i min Afstemning, er der ingen Anden, der har Lov til at sige Noget derimod.

Goos: Naar jeg har ønsket at tage Ordet i denne Forhandling, til hvilken jeg som nyvalgt Medlem selvfølgelig med særlig Interesse har lyttet, er det for at konstatere den for mig meget glædelige men for Resten ikke overraskende Kjendsgjerning, at der fra ingen Side i denne Sag er Tale om at fornægte den Religionsfriheds Grundsetning, som Grundloven har anerkjendt. Det har glædet mig, men ganske vist ikke overrasket mig. Jeg har aldrig tvivlet om, at det vilde være saaledes. Men det er, tror jeg, ganske godt, ganske heldigt, at det er kommet frem netop nu i det danske Folkething, og i det danske Folk, tør jeg vel altsaa sige, vil der ikke let være en Forbund for Bestræbelser, der gaa ud paa at fremkalde enten Religionshad eller Racehad eller Forsøg paa at indskyde i store socialøkonomiske Spørgsmaal Racemodsetninger, som der ikke bør have hjemme. Det er og har for mig været særdeles glædeligt, og jeg vil konstatere det samtidigt med, at det tillige letter Afstemningen over det Spørgsmaal, som foreligger, fordi en Afstemning over det fra ingen Side vil kunne mistydes eller opfattes som en Afstemning, om man slutter sig til Religionsfrihedens Grundsetninger eller ikke. Jeg tør altsaa, inden jeg